

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
ЯК ВИКЛИК І РЕСУРС:
корекція психічних розладів через
масштабовані психологічні інтервенції

Дослідник: Богдан СУМАРЮК

Науковий керівник: д.мед.н., професор Ольга ЮРЦЕНЮК

Мета:

Методи дослідження:

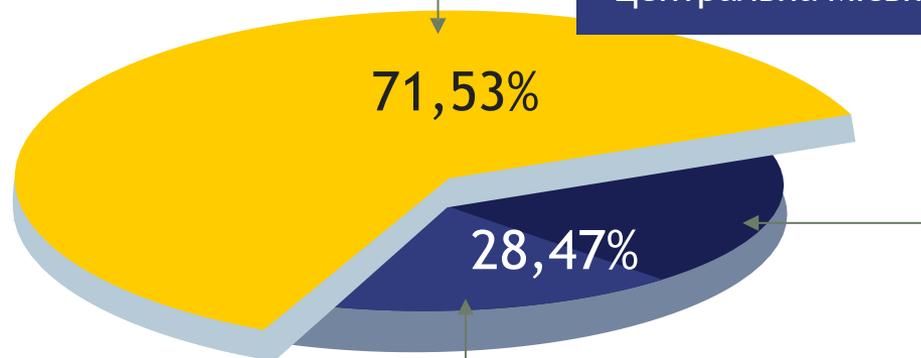
- дослідити поширеність невротичних та стрес-асоційованих розладів серед волонтерів, визначити основні фактори їх розвитку та оцінити ефективність підходів до їх корекції
- соціально-демографічний, статистичний, психометричний аналіз, клініко-психопатологічний, контент-аналіз наукових джерел щодо застосування «Управління проблемами плюс» у корекції невротичних і стрес-асоційованих розладів

ВОЛОНТЕР - згідно з законом України "Про волонтерську діяльність", волонтером вважається фізична особа, що добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання допомоги

Отриманні результати:

Відсутність психічного розладу або наявність емоційного дискомфорту, який не сягає ступеня розладу

Волонтерам, які надмірно відчували емоційний дискомфорт, мали труднощі з виконанням повсякденної роботи та отримали клінічно позитивні результати хоча б за одним із опитувальників, було запропоновано пройти клініко-психопатологічне дослідження для верифікації діагнозу на базі Центрів психічного здоров'я КНП «Міська поліклініка №1 та №2», «Центральна міська клінічна лікарня» ЧМР

Відповідають критеріям рубрики F40-F48 за МКХ-10 («Невротичні, пов'язані зі стресом, та соматоформні розлади»)

*Діагнози встановлювалися лікарями-психіатрами відповідно до критеріїв Міжнародної класифікації хвороб 10-го перегляду (МКХ-10) та національного класифікатора хвороб НК 025:2021

Управління проблемами +

Масштабована психологічна інтервенція «Управління проблемами плюс» може розглядатися як перспективний інструмент для профілактики та корекції невротичних і стрес-асоційованих розладів серед волонтерів в Україні. Впровадження цієї інтервенції в систему психологічної допомоги може сприяти покращенню психічного здоров'я волонтерів та підвищенню їхньої стійкості до стресових факторів, зумовлених війною. Ключовою перевагою УП+ є її протокольна стандартизація, що забезпечує можливість масштабування програми в різних регіонах та ефективного реагування на дистрес, спричинений війною. Інтервенція складається з п'яти щотижневих індивідуальних сесій (тривалістю 90 хвилин кожна) та двох оцінювальних сесій (до та після втручання). Така структура дозволяє об'єктивно оцінити залученість клієнта та виміряти вплив і ефективність інтервенції.

Висновки:

Отримані результати свідчать про підвищену вразливість волонтерів до розвитку невротичних та стрес-асоційованих розладів, що зумовлено специфікою їхньої діяльності та постійним впливом стресогенних факторів. Встановлено, що значна частина волонтерів демонструє клінічно значущі прояви емоційного виснаження, тривожних і депресивних симптомів, що корелює з даними попередніх досліджень щодо високого рівня стресу та ризику емоційного вигорання серед гуманітарних працівників у кризових умовах.

Однією з ключових проблем є недостатня система психологічної підтримки волонтерів, що ускладнює їхню адаптацію до стресових умов та підвищує ризик розвитку психічних розладів. Запровадження масштабованих психологічних інтервенцій низької інтенсивності, зокрема програми «Управління проблемами плюс» (УП+), може відігравати важливу роль у профілактиці та корекції цих станів. Подальші дослідження необхідні для адаптації та оптимізації цієї інтервенції в українському контексті з урахуванням специфічних викликів, пов'язаних із війною.